

Kære Fjerkræproducent,

Velkommen til FjerkræNyt nr. 2 i 2020.

Her får du: Positive meldinger fra Alarmovervågningen, Link til info om hvordan Langsomt voksende slagtekyllingers vækst kan styres via proteinindholdet i foderet, Tips om at komme med i Business Check for 2019, Lidt om hvorfor gødningsanalyser ikke passer med normtallene, samt Ideer og inspiration til bedre velfærd hos fjerkræ.

SEGES' Fjerkræteam arbejder digitalt – dvs. vi træffes på tlf. mail og deltager meget gerne i online møder. Bare sig til, hvis du har spørgsmål eller noget vi kan hjælpe med i din virksomhed.

Hav' en dejlig forårs week-end og rigtig god læselyst 😊

Faglige nyheder

Nyt fra alarmovervågningen - *Jette Søholm Petersen*

Alarmklokkerne er rolige for tiden. Landsgennemsnittet for kyllingernes 34 dages vægt stiger. Foderforbrug og kassationsprocenten falder. Det eneste bekymrende er en lille stigning i kyllingernes dødelighed, og den holder DanHatch også skarpt øje med.

Langsomt voksende slagtekyllingers vækst kan styres – *Jette Søholm Petersen*

Der sker store markedsdrevne ændringer i slagtekyllingeproduktionen. Flere og flere landmænd er gået i gang med at producere langsomt voksende slagtekyllinger enten som økologiske, fritgående eller skrabe-kyllinger. Flere efterspørger viden om managementmetoder, der passer til de nye produktionsformer. I 2018 leverede SEGES praktisk viden i form af boksforsøg og en driftsvejledning om langsomt voksende slagtekyllinger.

Boksforsøgene viste, at langsomt voksende slagtekyllingers vækst kan styres med den rigtige foderstrategi. Resultaterne gjorde det tydeligt, at en justering af proteinniveauet i start- og voksefoder er et vigtigt værktøj for producenten til at styre væksten hos langsomt voksende slagtekyllinger. Kyllingerne indtog uden problemer nye typer af fortyndingsfoder med reduceret

proteinniveau og med balanceret mineral- og vitaminindhold. Fortyndingsfoder er en velfærdsvenlig løsning, hvor producenten kan styre kyllingernes vækst uden, at kyllingerne stresses med restriktiv fodring. Fortyndingsfoderet bidrog oveni i købet til at forbedre trædepudekvaliteten.

Flere artikler og forsøgsrapporter om langsomt voksende slagtekyllinger kan ses her: <https://projektsitet.seges.dk/fond/fjerkraefgiftsfonden/aar/2018/projekt/Fodring-slagtekyllinger-3849>

Videoer fra driftsvejledningen ses [her](#)

Projektet blev finansieret af Fjerkræafgiftsfonden og Landdistriktpuljen.

Startfoder, voksefoder og fortyndningsfoder testet i boksforsøg.

Husk at få lavet Business Check 2019 - Niels Finn Johansen

Hvis du vil vide hvordan du klarede dig med hensyn til produktivitet og økonomi i din fjerkræproduktion i 2019 sammenlignet med andre producenter med samme produktionsform som dig, så er det nu, du skal bede din regnskabskonsulent om at lave "driftsgrens-analyse" og indberette data til Business Check. Det forventes at der bliver udarbejdet Business Check for slagtekyllinger, rugeægproduktion og økologisk ægproduktion for 2019. Resultater offentliggøres dog kun under forudsætning af, at der er tilstrækkeligt antal deltagere i hver gruppe.

Sådan kommer du med i Business Check 2019

For at komme med i Business Check skal du kontakte en økonomikonsulent fra et DLBR regnskabskontor og få lavet en driftsgrens-analyse i dit regnskab. Husk at sige, at det skal med i Business Check. Sidste frist for indlevering af data til ØDB (Økonomi Data Basen) er 31. maj 2020.

Hvad er et business check?

Business Check giver mulighed for at sammenligne egne resultater indenfor en driftsgren med andre producenters resultater indenfor samme driftsgren. Alle omkostninger fordeles mellem driftsgrenene, så det bliver tydeligt, hvordan forrentningsevnen er for de forskellige produktioner på ejendommen. Tallene er anonyme, og hver deltager kender kun sit eget id-nummer.

I DLBR kan man lave et Business Check, hvis der er mindst 5 producenter inden for samme produktionsgren, som vil stille op i en anonym sammenligning. Business Check kan også bestilles med henblik på sammenligning af medlemmerne i en ERFA-gruppe eller lign.

Slagtekyllinger

For slagtekyllinger (8100) vil der som noget nyt blive udarbejdet et BC-regneark med Gennemsnitstal, Top10 og en Fraktalanalyse. Rådgivervirksomheder, der har slagtekyllingeproducenter som kunder, kan således udskrive egne kunders resultat sammenlignet med gennemsnit og Top10. Hvis en

gruppe slagtekyllingeproducenter er i ERFA-gruppe, kan disse ligeledes blive præsenteret sammen. Der vil således ikke blive udgivet en pjece med alle slagtekyllingeproducenters driftsgrensresultat. Regnearket åbnes, så snart datamaterialet er tilstrækkeligt. Det forventes at være muligt medio april. Husk at indberette slagtekyllingernes gennemsnitsalder. På den måde kan det fremover blive muligt at skelne mellem forskellige produktionstyper (langsomt voksende og andre kyllingetyper).

Der forventes ligeledes at blive udarbejdet en BC-analyse for rugeægproducenter.

Ægproduktion

Under forudsætning af, at der er et tilstrækkeligt antal ægproducenter, der har udarbejdet driftsgrensanalysen, vil en opgørelse og analyse af disse blive gjort tilgængelig for de deltagende producenter. Der forventes at blive tilstrækkeligt med økologiske ægproducenter, til at BC kan udarbejdes for disse. Se særskilt vejledning udarbejdet til ægproducenter her: [vejledning til ægproduktion](#).

For at indgå i analysen skal regnskabet med driftsgrensopgørelse være indberettet senest ultimo maj 2020. Al henvendelse vedrørende BC-regneark, RDB og ØDB bør ske til Lone Carlqvist (loc@seges.dk) 87405183 eller Arne Oksen (aro@seges.dk) 87405221.

Hvorfor passer gødningsanalyser ikke med Normtallene? - Niels Finn Johansen

Vi er gentagne gange blevet kontaktet af ægproducenter, der undrer sig over temmelig lave indhold af næringsstoffer fundet ved analyse af deres hønsegødning. Senest er der fundet et indhold på 10,8 kg total N pr. ton i gødning fra burhøner og 12,4 samt 13,5 kg N pr. ton gødning fra skrabe-høner. Når man prøver at forklare sådanne uoverensstemmelser, så skal man være klar over:

1. Udtagning og analyse af gødningsprøver er en meget svær opgave. Vi har prøvet at udtage forskellige gødningsprøver, der burde være ens, men som alligevel kommer ud med meget forskellige indhold af N, P og K ved analyse. Fejl ved udtagning af prøver, eller fejl på laboratoriet kan således influere betydeligt på resultaterne.
2. Det er ikke ligegyldigt om man udtager prøven ab dyr, ab stald eller ab lager se tabel 1. Desuden betyder staldsystem, lagertype og lagringstid også meget.

Tabel 1. Gødnings- og N mængder ab dyr og ab lager fra burproduktion og skrabeægproduktion (Normtal 2019) sammenholdt med aktuelle analyseresultater, kg N/ton.

	Burproduktion	Skrabeægproduktion
Gødningsmængde ab dyr , ton/100 årsvyr	4,48*	4,73*
Gødningsmængde ab lager , ton/100 årsvyr	2,82*	2,54*
Indhold af total N ab dyr , kg/100 årsvyr	67,9*	77,7*
Indhold af total N ab lager , kg pr. 100 årsvyr	52,0*	57,1*
Indhold af N ab dyr , kg/ton	15,1*	16,4*
Indhold af N ab lager , kg/ton	18,4*	22,5*
Indhold af N i analyserede gødningsprøver, Kg/ton	10,8**	12,4 – 13,5***

[*Normtal 2019 side 33 og 34](#)

**prøven udtaget på gødningsbåndet (gødning ab dyr)

***prøven udtaget i gødningshuset (gødning ab lager)

Det ses af tabel 1. at mængden af gødning reduceres betydeligt (40 – 50 %) i perioden fra klatten bliver lagt til gødningen fjernes fra gødningslageret. Denne reduktion skyldes jo den kompostering og/eller fermentering der sker under transport og lagring. I denne proces fordamper store mængder vand, CO₂, NH₃ og N₂, hvorved næringsindholdet i gødningen reduceres.

Ved transport og lagring sker der således et tab af N, men samtidigt reduceres mængden af gødning faktisk relativt mere og resultatet bliver at indholdet af N pr. ton gødning (iflg. Normtal) stiger, men der er jo altså også færre tons.

Analysetal kan ikke bruges til gødningsregnskabet

Til grund for de lovpligtige gødningsregnskaber lægges udelukkende antal årshøner, antal producenterede kyllinger/hønniker og normtal for husdyrgødning evt. korrigeret ved en såkaldt Type-2 beregning.

I den artikel der er vedhæftet denne nyhedsmail kan du se eksempler på gødningsanalyser fra skrabehejner og burhejner.

Ideer og inspiration til bedre velfærd - Karen Munk Nielsen, Økologisk Landsforening

Det kræver konstant opmærksomhed at sikre høj dyrevelfærd. Økologiske æg- og slagtekyllinge-producenter deler ideer og tips i nyt digitalt katalog.

Hønniker på udeareal. Arealet mellem hus og beplantet hønsegård er ofte åbent, så man let kan fjerne det øverste lag jord mellem to hold dyr. Desværre kan det afholde hønsene fra at bruge hønsegården optimalt. Forskellige former for flytbare skjul kan motivere hønsene til at krydse det åbne areal. Foto: Vallø Slot.

God dyrevelfærd er så meget mere end at overholde økologireglerne, og økologiske fjerkræproducenter tager mange initiativer for at højne velfærden for høns og kyllinger i praksis. I projektet Dyrevelfjer, der er støttet af Fjerkræafgiftsfonden, har Iben A. Christiansen, Økologisk Landsforening, og Tina Bøje Clausen, ØkologiRådgivning Danmark, besøgt en række æg- og slagtekyllinge-producenter for at indsamle gode ideer til enkle, velfærdsfremmende løsninger, som landmændene praktiserer med god succes.

Nr. 2. d. 27-3-2020

Nu er nogle af de praktiske tips og ideer samlet på Økologisk Landsforenings hjemmeside okologi.dk/landbrug/projekter. Projektet Dyrevelfjer findes under fanen 'Æg og fjerkræ'. Blandt ideerne finder man fx fodring med frisk græs, ideer til flytbare skjul på arealet mellem udgangshuller og beplantning samt produktion i mobile huse.

- Projektet giver os mulighed for at lægge en positiv vinkel på spørgsmålet om dyrevelfærd, fordi vi har fokus på muligheder og landmændenes egne ideer. Dyrene har generelt rigtig gode rammer, og som regel gælder det blot om at få dem til at udnytte dem bedre, fx ved at få hønsene til at fordele sig bedre i hønsegården, forklarer Iben Christiansen, som i forbindelse med besøgene også har gennemført velfærdsvurdering med værktøjet Økohøne 100.
- Producenterne har godt styr på dyrevelfærden, og de arbejder hver især for at gøre det endnu bedre. Der bliver prøvet mange ting af, og hvis erfaringerne er gode, beskriver vi dem og deler dem på hjemmesiden, fortæller projektleder Iben A. Christiansen. Hvert tiltag er beskrevet mht. virkning på velfærden, den tekniske udformning og landmandens erfaringer samt med link til mere viden om emnet.

Er du økologisk fjerkræproducent, og har du gode erfaringer med særlige indsatser for bedre dyrevelfærd, er du velkommen til at kontakte Iben A. Christiansen: ic@okologi.dk eller tlf. 6197 4909.

Kalenderen

Workshop i projekt Green Eggs d. 8. september 2020. Sæt kryds i kalenderen allerede nu. Yderligere oplysninger fås i næste FjerkræNyt eller ved henvendelse til Niels Finn Johansen eller Sanna Steinfeldt, Aarhus Universitet tlf. 87158074. Green Eggs er støttet af GUDP.

Med venlig hilsen fra SEGES Fjerkræteam

Jette Søholm Petersen og Niels Finn Johansen

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt jtp@SEGES.dk Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til jtp@SEGES.dk. Du kan læse mere om SEGES og L&F's persondatapolitik [her](#).

Kontaktinformationer:

Jette Søholm Petersen: E jtp@seg.es.dk og T 21717715, Niels Finn Johansen: E nfj@seg.es.dk og T 21717768